

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/161001>

Please be advised that this information was generated on 2020-09-19 and may be subject to change.

Boom juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E info@bju.nl
I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2016-8

2 maart 2016

WEV of WOZ? Eind goed, al goed?!

U weet dat we de laatste tijd behoorlijk in de rats zitten over de wijze waarop in de rechtspraak met de WOZ-waarde voor de SW 1956 (art. 21 lid 5) wordt omgesprongen. Leest u bijvoorbeeld *EstateTip Review* 2016-01 er nog maar eens op na.

We schreven toen onder meer over de mogelijke afloop van de cassatieprocedure over de toepassing van de WOZ-waarde bij een gift met tegenprestatie van een woonhuis, waarbij in eerste en tweede aanleg werd beslist dat de WOZ-waarde gebruikt dient te worden om de maatstaf van heffing voor de schenkbelasting te bepalen. Zie ook *EstateTip Review* 2013-38 en 2015-08.

Voor de laatste keer, omdat de Hoge Raad op 26 februari 2016 (ECLI:NL:HR:2016:320) in dezen arrest heeft gewezen, de casus:

‘In 2010 wordt een woning overgedragen. De koopsom bedraagt € 250.000, waarvan in de akte tot levering € 40.000 wordt kwijtgescholden. Van deze schenking wordt aangifte gedaan; in de aangifte wordt om verrekening van de overdrachtsbelasting met de schenkbelasting verzocht (artikel 24 lid 2 SW 1956). De WOZ-waarde van de woning bedraagt voor 2010 € 258.000. De Belastingdienst wijkt van de aangifte af, omdat voor de berekening van de heffingsgrondslag van deze WOZ-waarde uitgegaan moet worden; de verrijking bedraagt in dat geval € 48.000.’

Zoals eerder opgemerkt, diende de WOZ-waarde naar onze mening *niet* te worden gebruikt voor de bepaling van de maatstaf van heffing. Waarom niet? Omdat het *object* van de gift niet de als woning in gebruik zijnde onroerende zaak betrof, waarvoor het forfait van artikel 21 lid 5 SW 1956 is geschreven, maar sprake was van een schenking van ‘40.000 in euro’s’.

A-G IJzerman (30 november 2015; ECLI:NL:PHR:2015:2396) zag dat anders, zoals wij in de eerste *EstateTip Review* van dit kalenderjaar belichtten. Zijn benadering is meer economisch dan juridisch. De civielrechtelijke kwalificatie van de betreffende rechtshandeling wordt opzij gezet met het volgende, opmerkelijke argument:

‘Ik zie artikel 21, lid 5, SW in zoverre ook als een soort fictie, omdat op grond daarvan een waarde wordt gehanteerd welke kan afwijken van de actuele waarde in het economische verkeer, ex artikel 21, lid 1, SW.’

De Hoge Raad heeft de conclusie afgelopen vrijdag, wat ons betreft gelukkig, naast zich neergelegd. De bewoordingen van het arrest zijn kort en kernachtig, onder andere getuige het volgende citaat:

‘2.3.5. De omstandigheid dat in de akte van levering van de koopsom een bedrag van € 40.000 is kwijtgescholden, hetgeen een schenking in de zin van de SW inhoudt, brengt niet mee dat het object van deze schenking de woning is. Dat wordt niet anders doordat de verkoop van de woning en de kwijtschelding van een deel van de koopsom zodanig met elkaar samenhangen dat zij voor de toepassing van artikel 24, lid 2, van de SW als een samenstel van rechtshandelingen worden beschouwd.

2.3.6. Het hiervoor overwogene betekent dat het bij de schenking verkregene in aanmerking moet worden genomen naar de waarde van de kwijtschelding, te weten € 40.000. Waardering van de woning met toepassing van het waarderingsvoorschrift van artikel 21, lid 5, van de SW is dan niet aan de orde.’

Kortom, de samenloopregeling schenk-/overdrachtsbelasting (door IJzerman nog als een fictie aangemerkt) heeft volgens de Hoge Raad, zoals ook wij eerder betoogden, *geen* invloed op de civielrechtelijke kwalificatie van de onderworpen rechtshandeling.

De verrekening van de beide belastingen rekt de Hoge Raad zelf uit:

‘2.4.2. De bestreden aanslag schenkbelasting dient als volgt te worden berekend: Belaste schenking (€ 40.000 minus vrijstelling € 5000 =) € 35.000 à 10 percent is € 3500, waarop in mindering komt 6 percent van € 35.000 = € 2100. Van de aldus voor de beide echtgenoten resterende schenkbelasting (€ 1400) komt € 700 voor rekening van belanghebbende.’

U zult inmiddels begrijpen dat we niet ongelukkig zijn met deze uitspraak. Helemaal tevreden zijn we echter ook niet. Wat immers, indien van de koopsom niet € 40.000 maar bijvoorbeeld € 140.000 was kwijtgescholden? Zou de WOZ-waarde dan ook niet aan de orde zijn? Daarover geeft dit arrest geen uitsluitsel. De korte, kernachtige beslissing wreekt zich hier wellicht. De uitspraak krijgt daardoor misschien zelfs een ‘onbedoeld’ feitelijk karakter.

Het zou praktisch zijn als we voor dit vraagstuk ook over een ‘formule’ kunnen beschikken om vast te kunnen stellen of we wel of niet met de WOZ-waarde moeten werken om de maatstaf van heffing voor de schenkbelasting te bepalen. In dat verband gaan de gedachten nog wel eens uit naar het 50%-criterium dat de Hoge Raad toepaste in zijn uitspraak van 1 mei 2015 (ECLI:NL:HR:2015:1199); zie hierover *EstateTip Review* 2015-20. Op grond van dit criterium ‘kleeft’ de uitsluitingsclausule aan de geschonken bakstenen als de koopsom voor meer dan de helft uit eigen vermogen wordt voldaan.

We moeten echter oppassen dat we niet op vergelijkbare wijze als A-G IJzerman de fout ingaan, door een zaaksvervangingsregel voor de fiscale gevolgen van een rechtshandeling bepalend te laten zijn. Het zijn en blijven de concrete feiten en omstandigheden die uitwijzen of bakstenen of euro’s geschonken, en dus of artikel 21 lid 5 SW 1956 wel of geen rol speelt.

Tot volgende week!

www.scholsburgerhartschols.nl

Boomjuridisch

www.boomjuridisch.nl

© 2016 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.